

مجمع الفوائد

فی

شرح الفوائد

تقریرات درس رسائل
استاد موسوی تهرانی (مد ظله العالی)
با تصحیح معظم له

جلد چهارم

سر شانه: موسوی تهرانی، رسول، ۱۳۱۵ - شارح.
عنوان و پدید آورنده: مجمع الفوائد فی شرح الفرائد: تقریرات درس رسائل موسوی تهرانی / تحریر و تحقیق موسسه
آیه الله العظمی بروجردی.

مشخصات نشر: قم: طبه، ۱۳۹۲ -

مشخصات ظاهری: ج.

شابک:

ISBN ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۸۹۰-۰۰-۴ (دوره ۴)

ISBN ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۸۹۰-۰۰-۶ (ج ۴) ریال ۱۵۰۰۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: فهرست نویسی بر اساس جلد چهارم: ۱۳۹۲.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴-۱۲۸۱ق. فرائد الاصول - نقد و تفسیر.

موضوع: اصول فقه شیعه - قرن ۱۳ق.

شناخه افزوده: انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴-۱۲۸۱ق. فرائد الاصول. شرح.

شناخه افزوده: موسسه آیه الله العظمی بروجردی

۴۰۲۸ رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۴۰۲۸ ف ۸ الف ۱۵۹/۸ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۱۲

شماره کتاب: ملی: ۹۲۱۸۲۶

مجمع الفوائد فی شرح الفرائد ج ۴

تقریرات درس رسائل استاد موسوی تهرانی رحمته الله

تقریر و تحقیق: موسسه آیه الله العظمی بروجردی رحمته الله
ویراستار: پرویز رستگار
ناشر: انتشارات طبه
لیتوگرافی: تیز هوش
چاپخانه: وفا
نوبت چاپ: اول
سال نشر: اسفند ۱۳۹۲
شابک دوره: ۴ - ۰ - ۹۲۸۹۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸
شابک ج ۴: ۶ - ۶ - ۹۲۸۹۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸
شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
بها: ریال ۱۵۰۰۰۰

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

مؤسسه آیه الله العظمی بروجردی رحمته الله: قم، خیابان چهار مردان، کوچه ۶، پلاک ۱۹۷.

تلفن: ۳۷۷۵۴۲۸۸ صندوق پستی: ۶۶۶۵۸ - ۳۷۱۳۷

مقدمه

شیخ مرتضی بن محمد امین بن شمس الدین انصاری (متوفای ۱۲۸۱ ق) شاگرد شریف العلماء است که از معدود نوابغ عالم تشیع و حوزه‌های علوم دینی در طول تاریخ به شمار می‌رود.

مرحوم شیخ انصاری از سال ۱۲۶۶ق. تا هنگام وفات ۱۷ جمادی الثانی سال ۱۲۸۱ق. ریاست علمیه فقهای شیعه را به عهده داشت و مورد تکریم و احترام فوق العاده فقها و دانشمندان و رؤسای کشورهای اسلامی قرار گرفت و نخستین فقیهی بود که یگانه مرتجع شیعیان جهان گردید.

وی با تصنیف کتاب بسیار مهم و گران بهای «فرائد الاصول» تحول بنیادینی در علم اصول پدید آورد و او را - به حق - می‌توان یشوای عالی‌ترین مرحله پیشرفت دانش اصول و مؤسس آخرین و برجسته‌ترین دور تکامل آن دانست و استاد بزرگوار و مدقق، حضرت آیه الله موسوی تهرانی رحمته الله علیه بیش از چهل سال در قالب تقریباً ده دوره، با بیانی شیوا و روان و بی‌مانند، آن را به گونه‌ای که همه جوانب و احتمالات را بررسی و مطالب بکر و نکات دقیق را استخراج و بازگو کنند، بی‌آن که هیچ نکته‌ای مبهم و ناگفته بماند، تدریس کرده و بدین ترتیب، شاگردان برجسته بسیاری را پرورش داده‌اند.

از این رو، مؤسسه حضرت آیه الله العظمی بروجردی رحمته الله علیه - با عنایات و توجهات حضرت آیت الله علوی بروجردی رحمته الله علیه - بر آن شد، تا جلد چهارم این شرح گران سنگ را - با نام «مجمع الفوائد فی شرح الفرائد» که در بر دارنده نیمه اول بحث خبر واحد است - به زیور چاپ و نشر، آراسته کند.

در پایان، لازم است از محققانی که همه تلاش و کوشش خود را در به بار نشستن این اثر گرانسنگ به کار بسته‌اند - به ویژه، از حجة الاسلام و المسلمین عباسعلی رحیمی که در تحقیق، تصحیح و نظارت بر نشر این کتاب، نقشی مؤثر داشته‌اند و نیز از آقایان سید محمد یوسفی که در تحقیق و سید محمد امام در استخراج منابع و کمال ساکی در مقابله و احمد شاه‌حسینی که در تایپ و صفحه آرایی ما را یاری کرده‌اند - سپاسگزاری کنیم و از خداوند متعال، کامیابی روز افزون آنان را خواستار باشیم.

مؤسسه آیه الله العظمی بروجردی رحمته الله

فهرست اجمالی

خبر واحد (قسمت اول)

حجیت خبر واحد.....	۱۵
حجیت خبر واحد و چگونگی استنباط احکام فقهی از آن.....	۱۷
چگونگی احراز مقدمات چهار گانه و اصولی بودن مسئله حجیت خبر واحد.....	۲۷
دیدگاه‌های متفاوت.....	۴۷
در باره حجیت اخبار آحاد کتب معتبر.....	۴۷
ادله سه گانه منکرین حجیت خبر واحد.....	۵۹
ادله منکران حجیت خبر واحد.....	۶۱
چگونگی استدلال منکران حجیت اخبار آحاد با روایات.....	۷۵
نقد ادله سه گانه منکران حجیت خبر واحد.....	۹۳
هواداران دیدگاه سید مرتضی و پاسخ شیخ بهائیان.....	۱۰۷
نقد نخستین ادعای هواداران سید مرتضی.....	۱۳۳
مقصود از اخبار «مخالف» با قرآن و سنت متواتر.....	۱۴۳
مقصود از اخبار غیر موافق قرآن و سنت متواتر.....	۱۵۷
پاسخ ادعای اجماع بر عدم حجیت خبر واحد.....	۱۶۹

ادله طرفداران حجیت خبر واحد

دلیل اول: آیات.....	۱۷۷
ادله هواداران حجیت خبر واحد.....	۱۷۹
نامگذاری‌های آیه مورد بحث.....	۱۸۳
بی‌نیازی از مقدمه خارجی، هنگام استدلال با آیه نبأ.....	۱۹۵
نخستین نقد دفع نشدنی، در استدلال با آیه نبأ.....	۲۱۱
دو توجیه ملاصالح مازندران و پاسخ شیخ به آن‌ها.....	۲۲۹
دومین نقد بی‌پاسخ به استدلال با آیه نبأ.....	۲۳۹
برتری مفهوم آغاز آیه نبأ بر منطوق پایانش و پاسخ مرحوم شیخ.....	۲۴۷
شرط تخصیص عام با مفهوم مخالف.....	۲۶۱
پشتیبانی از مشهور و نقد این واکنش.....	۲۷۵

۲۷۷.....	پشتیبانی شیخ انصاری از دیدگاه مشهور.....
۲۸۳.....	پاسخ دیگری به نقد دوم و نقد مرحوم شیخ بر آن.....
۲۹۷.....	روش پیشنهادی مرحوم شیخ برای پشتیبانی از مشهور.....
۳۰۵.....	نخستین نقد از نقدهای پاسخ دادنی.....
۳۲۵.....	دومین نقد پاسخ دادنی.....
۳۴۳.....	سومین نقد پاسخ دادنی.....
۳۵۵.....	نقد سوم مخالفان از چشم اندازی دیگر و پاسخ آن.....
۳۷۳.....	چهارمین نقد پاسخ دادنی.....
۳۸۷.....	پنجمین نقد پاسخ دادنی.....
۳۹۵.....	ششمین و هفتمین نقد پاسخ دادنی.....
۴۰۳.....	هشتمین نقد پاسخ دادنی.....
۴۱۹.....	حجیت خبر مضمون به منطوق فاسق از راه منطوق آیه نبأ.....
۴۳۱.....	نقد حجیت خبر مظنون به صحت فلسف.....
۴۳۷.....	معنای دیگر تبیین و نقد آن.....
۴۴۹.....	استدلال با آیه نفر.....
۴۶۹.....	نقد دلالت آیه نفر و پاسخ مرحوم شیخ.....
۴۸۵.....	دلالت روایات بر ظهور آیه در وجوب تفقه و انداز.....
۴۹۹.....	نخستین نقد استدلال با آیه نفر.....
۵۰۷.....	دومین نقد استدلال با آیه نفر.....
۵۱۹.....	سومین نقد استدلال با آیه نفر.....
۵۴۳.....	استدلال با آیه کتمان و نقد آن.....
۵۵۵.....	استدلال با آیه سوال.....
۵۶۹.....	نقدهای دوم و سوم مرحوم شیخ به دلالت آیه سؤال.....
۵۸۱.....	استدلال با آیه اذن.....
۵۸۹.....	نقد استدلال با آیه اذن.....
۶۰۷.....	تصدیق مخبری بودن روایت اسماعیل.....
۶۲۱.....	شرایط دلالت آیات بر حجیت خبر واحد.....
۶۲۹.....	فهرست آیات.....
۶۳۳.....	فهرست روایات.....
۶۴۵.....	فهرست تفصیلی.....